

СВОБОДА

СВОБОДА

UKRAINTAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX. ЧИСЛО 56. ДЖЕРСІ СІТИ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 9-го МАРТА, 1921. VOL. XXIX. No. 56. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, MARCH 9, 1921. THREE CENTS

Аліантські прем'єри видали наказ вислання військ до Німеччини.

ПЕРЕГОВОРИ В ЛОНДОНІ РОЗВИЛИСЬ І АЛІАНТСЬКІ ПРЕМ'ЄРИ ВИДАЛИ НАКАЗ СВОМ ВІЙСЬКАМ НАД РЕНОМ УВІЙТИ ДАЛЬШЕ НА НІМЕЦЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

Для покриття Німеччини аліанти займають німецькі міста Рурорт, Дуйсбург і Дісселдорф.

ЛОНДОН, 7. марта. (Есоетед Прес). — Аліантські війська увійдуть завтра (у второк) до Німеччини, згідно з постановою аліантських держав про вислання військ до Німеччини в справі відшкодування.

Своєю постановою оголошено німцям урядом.

Наложене кар на Німеччину за невиконання її зобов'язань в справі відшкодування порішено сьогодні популюдин.

Коли Німці вийшли з конференції сьогодні понопадин, прем'єри британські, французькі і бельгійські вислали телеграми із запитом щодо окупації військ тих держав, які займають німецькі міста Рурорт, Дуйсбург і Дісселдорф.

Німецькі делегати вернулись до Німеччини завтра (у второк). В члені заявили по конференції, що вони не мають права робити дальших пропозицій, та що вони жальні за привою можливості вислати аліантських військ до Німеччини.

Аліантські прем'єри звернулись до маршала Фоша і до полковника маршала Вилсона (Британія), щоб порозумілись в справі переведення спільної акції при вяршарі аліантських військ на територію Німеччини, а потім видали свої інструкції.

Завтра (у второк) аліантські представники це раз зберуться для обговорення кар, які накладають на Німеччину.

Як розбилися переговори між аліантими і німецькою делегацією.

ЛОНДОН, 7. марта. — Зриваючи переговори над справою німецького воєнного відшкодування аліантими, британський прем'єр Девід Ллойд Джордж сказав до німецької делегації: — Преподнесите такі як ми сьогодні чули від Вас, не є жадною полагодою. Вони є лише для викрутку і для відложення полагоди. Із жалем мусимо Вас повідомити, що ми рішили, що наші постанови мусять бути виконані сейчас.

Німецький міністер заграничних справ, др. Валтер Сімонс, тоді сказав: — Як треба, щоб я подав коротеньку записку у відповідь на Ваші слова, дозвольте, що я на хвилину відійду з членами нашої делегації порадитись!

— Дуже радо! Як довго хочете радитись? — відповів Ллойд Джордж.

— Якої чверть години! — сказав др. Сімонс.

Потім Німці відійшли з конференції. Була тоді шесті години вечером.

Коли Німці вернулись зі своєї наради, др. Сімонс повідомив аліантських прем'єрів, що німецька делегація просить ще о маленьку проволочку, в порішеннях справ, аби вона могла ще раз порозумітись зі своїм правительством в Берліні.

Але аліантські прем'єри відкинули цю просьбу.

Ллойд Джордж сказав, що пропозиція німецькі були не тільки не можливі до прийняття, але що за 4 дні перерви німецька делегація у своїх пропозиціях не зробила жодної зміни в користь аліантів, отже коли сподіватися зміни і по другій перерві.

Карі, які аліанти хотять наложити на Німеччину, проголосив був німецький делегат британський прем'єр ще минулого четверга, перед 4-денною перервою, яку їй оставлено для порозуміння з правительством в Берліні.

Сі карі як такі:

1. Аліантські війська займають міста Дуйсбург, Дісселдорф і Рурорт, в промисловій частині Німеччини, поза рікою Реном.
2. Кожда аліантська держава наложити на німецький импорт (на товари ввожені з Німеччини до аліантських держав) таке мито (цлю), яке вона вважатиме за відповідне.
3. Над рікою Реном буде створена митова (цлова) границя під аліантське контролю.

Ллойд Джордж потім сказав, що він мусить признатись, що з німецькою делегацією не міг дійти навіть в приближенно до порозуміння.

Він додав: — Поки не дістанемо таких пропозицій зі сторони Німеччини, які означать муть поступля полагоду, поти не може бути миру!

Др. Сімонс сказав, що аліантський прем'єр, що німецька делегація відмовилася відкопати в сумі 226 біллонів доларів, яке уможливилі були аліантські «експерти» в Парижі 29. січня с. р., а затим тільки предлає тимчасову полагоду на против перших 5 літ, потім справу порішила би друга конференція для остаточної полагоди.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ ПОВІДОМЛЯЄ ПАРЛАМЕНТ ПРО ПОСТАНОВУ ВИСЛАННЯ ТІСЬКА ДО НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН, 8. марта. — Британський прем'єр Ллойд Джордж сьогодні вечером говорив в палаті громад про переговори у справі німецького воєнного відшкодування аліантими.

Він сказав, що вже видано наказ аліантським військам над рікою Реном, щобі зайняли надренські міста Рурорт, Дуйсбург і Дісселдорф.

Інструкції, казав він, передано вже французькому головному командантові Фошеви сьогодні вечером, а рівночасно вислано вже також телеграму із «Сейнт Джеймс Палес» з наказом зайняти ці німецькі міста завтра.

Британське міністерство війни видало наказ, щобі відділ англійського війська над Реном займав німецьке місто Дісселдорф.

В наступні на німецьку територію візьмуть участь британські, французькі і бельгійські війська, але американські війська не рушаться з місця.

В занятій аліантими німецькі території вже тепер знаходиться 90 000 французького війська, 20 000 бельгійського і 8 000 англійського.

Коли би прибула резерва, то се число значно збільшилося б.

ЗЕЛІЗНИЦА ЗОНІЯ ПОБІДЖАЄ ПЕРЕД ФЕДЕРАЛЬНОЮ ЗЕЛІЗНИЧОЮ РОБІТНИЧОЮ РАДОЮ.

ШКАГО, 7. марта. — Федеральна зелізначя робітничя рада видала рішення в справі Дрі Рейваро Ко, котрі назвали її робітничя за порушення їх прав. Рада рішила, що компанія дійсно нарушила ряд законів та розпоряджень. Зелізначя нарушила розпорядок ради про робітничу заплату. Найтяжчим порушенням було те, що зелізначя не послухала суду, котрий приказав її привернути давню робітничу заплату. Межи инчим провинили є те, що зелізначя відтагла своїх робітників, котрі працювали місячно, за чотири дні в лютім; що вона зменшила всім тремачем заплату до 30 центів на годину; що вона примушувала «трейні диспенсер» працювати по 7 дьн на тиждень за заплату, котру рада признала вистарочною лише за 6-денну роботу.

Робітничі уважають свою побіду за великий успіх, бо припускають, що зелізначя їри робила все в порозуміння з другими зелізначями, і колиб так рада признала була її поступованню правним, то други зелізначя були би пішли зі судами.

ОБІ СТОРОНИ ПРИЙМАЮТЬ ВМШУВАННЯ ФЕДЕРАЛЬНОГО РОЗЕМНОГО СУДУ В СПРАВУ НА ПВДЕННИХ ЗЕЛІЗНИЦАХ.

АТЛАНТА, Джорджія, 7. марта. — Страйк робітників на зелізначій Атланта, Бермінгем іде Атлантік Рейлроув іде дальше. Нині постановлено пустити перший поїзд, на машині котрого служать як машиніст один з директорів зелізначій мліоновий фабрикант зеліза.

Імевем зелізначя, котра тепер находитесь в руках ресієра, судія Сіблет, котрий неже тепер заряджує, приняв посередництво федеральної ради роземних суддів, котрі мають на цілі полагодувати страйк.

Робітничі згодились на вмішанє сей ради уже давніше; вони навіть закидали зарядков зелізначя, що він не хоче згодитися на постановле справи перед своєю радою.

НАЙВИСШИЙ СУД ПРИЗНАЄ МІНІСТРОВІ ПОЧТ ПРАВО ВІДМОВЛЯТИ ЧАСОПИСМ ПРАВО ВКЛАННЯ ПОЧТИ.

ВАШІНГТОН, 7. марта. — Найвищий суд рішив справу позову, внесеного часописом «Ди Милвок Лівер» проти федерального постмастера (містра пошти) за відібрання її права пересилати газету поштою. Суд рішив, що поштовий уряд відібрав газету поштою акивати так звані «другі класи», котра значно обнижує кошти пересилки друку, але не відобрав її права уживати пошти, хоч м'є є зробити. Почтовий уряд мав право се зробити на тій основі, що загладна часопис не поступала (не писала) згідно з духом законів. Уряд Заучених Держав має право жалати сего на тій основі, бо позволяє пересилати часописи за низшу ціну, як є його коштує.

Двох суддів не згодилося з выводами більшости.

СОЦІАЛІСТИ ХОЧУТЬ ПІКЕТУВАТИ БІЛИЙ ДІМ.

БОСТОН, 7. марта. — Спеціальне засіданє виконкового комітету соціалістичної партії подає до відомо, що соціалістична партія думає пікетувати Білий Дім у Вашингтоні, щобі вплинути на президента Гардінга, щобі він дав амністію Юдженови Десови та другим засудженим соціалістам.

Виконувачі комітет застанаються також над пропозицією прилучення до Третього Інтернаціоналу в Москві. Комітет рішив предложити справу до порішення загальної конвенції партії, котра має відбутися дия 5. червня сего року в Діт-роїт. Комітет постановив також предложити сій конвенції справу прилучення до московської інтернаціоналі в 4 резолюціях:

Перша заявляється за те, щобі соціалістична партія Заучених Держав внесла до Третього Інтернаціоналу просьбу о прийняття її в членів на основі прийняття всіх 21 точки, поданої московськими провідниками.

Друга заявляється за те, щобі соціалістична партія Заучених Держав внесла до Третього Інтернаціоналу просьбу о прийняття її в членів з тим, що партія застерігає собі повну автономію в справах членів, організації та тактики, а також в справі програми та заяв, що стинуться виключно комуністичних справ.

Третья резолюція не говорить уже нічого про просьбу о прилучення до Третього Інтернаціоналу, а пропонує, щобі соціалістична партія Заучених Держав почала з соціалістичними партіями других народів акцію, змірюючи до організації соціалістичного інтернаціоналу на основі внутрішньої автономії національних партій та не визнаючи жаданих формулювань.

Четверта резолюція уважає цілком соціалістичної партії Заучених Держав побудувати могуту соціалістичну партію в сім краях і в тіх цілях партія має повстити всю свою силу та енергію. Доки сего не зробить, так довог партія остане розсіяною межинородними організаціями, зябо що партія-коли небуде інше постановить.

ШПИГУВАЛИ ЗА РОБІТНИЧОЮ КОЮЮ ПРИ ПОМОЦІ ДИКТАФОНА.

ДІТРОЙТ, 6. марта. — Юнія електричю робітничю відкрила, недавно, що до її локалю вломився вломник, поломив двері та дески і забрав з каси 74 доларів готівкою. Однак кілька членам юнії відразу став підозрілим влом «чому вломник прийшов до білої робітничої організації, де він ніяк не міг сподіватися добре облитися? Кілька днів пізніше справа виснажилася: члені юнії відкрили, що цілю влому не була крадіж, але шпінжака над юнією. Робітничі відкрили, що в локалю юнії заложено диктафон.

Диктафон або диктограф, се телефон, поправлений так, щобі переносний ним голос виводив дуже чисто при відбірач; коли ше до того переслано зробити дуже малим, тоді можна такий інструмент положити так, щобі його ніхто не завважав, під столом або деском в в'єлі або комнаті, де відбувається конференція або наради, і чоловік при відбірач буде міг записати докладно слова, сказані на нарадах. Очевидно, переслано мусить бути подученний дотром з відбірачем, а цілий інструмент з електричним током. Сей інструмент фігурував дуже на розправах проти злочинців від року 1921).

Відкритий диктафон, робітничі пішли за дотром і переконались, що він кінчатсь в одній комнаті, зараз поперез дорогу від локалю юнії. Коли у-війшли до комнати, застали в ній при столі сидячого чоловіка з відбірачем при в'єсі, як записував те, що чуз з конференції, котра відбувалася тоді в галі юнії. Робітничі казуть, що сей чоловік найменший одною компанією, котра дуже остро виступає проти зорганізованих робітничі.

ЗА КАТАСТРОФУ В ПОРТЕР ОБЖАЛОВАЮТЬ МАШИНИСТА І ПАЛЯЧА.

ВАШІНГТОН, ІНДІАНА, 5. марта. — Коронер Портер Канті, котрий провадив тимчасове слідство в справі катастрофи колю Портер, в котрій згинуло 37 осіб, каждає вини за катастрофу на машиніста та палача локомотивної зелізначій Мінніскакої зелізначій. Кількох свідків зізало, що сингнали на перехрестю були настанені так, що сей поїзд мав задержатися. О-бо робітничі арештовано і вилучено на волю по зложенню казві в сумі 5 000 та 3 000 доларів.

Обжаловані подають на свою оборону, що перехресте, а котрий случилася катастрофа, є правдивою лаякою на людей, та сингнали уставлені так близько перехрестя, що поїзду на час задержати не мож.

РОЗПРАВА НАД КРАДЕЖОЮ НА ПОЧТІ.

ДЕНВІЛЛ, (Мінніска, 6. марта. Велика ява промислових суддів мав запря почати розглядати справу крадіжки на почті. Розправа буде передовсім відноситься до Гая Галла, котрий давніше був проволандком, а в, котрого-дому найдено 100-000 доларів готівкою, походячих з крадених на почті гроши.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ «СВОБОДА».

КОПЕНГАГЕН, столиця Данії, 5. марта. — Російська со-ветська влада збрала в Москві німські (китайські) війська. — Со відповідно подає кореспондент туттешньої часописи «Берлінгскіє Телесет» з Гельсінґфорсу, столиці Фінляндії.

Він додає, що весь зелізначій рух в Росії сплинув, окрім одної зелізначій, що іде з Москва до Томска в Сибірі.

Великі селянські повстання на Україні.

ЗЕЛІЗНИЧИЙ РУХ МІЖ КИЄВОМ І ОДЕСОЮ ПЕРЕРВАНИМ.

Повстанчий рух ширяться теж і на Московщині.

ВАШІНГТОН, Д. К., 8. марта. — Відомості, які наслідки сьогодні в Росії, запевняють, що революційний рух ширяться по цілій Росії.

(На Україні повстанчий рух триває безупинно від шести місяців.)

Від шести тижнів перервана комунікація між Одесою і Києвом.

В північному Кавказі, на Кубані, повстали українські козаци проти советської влади.

В губернії Вологодської відбуло теж селянське повстання. Таксамо долина річки Волги обитая селянськими повстанниками.

Повстанчий рух поширився також на губернії: Самарську, Саратовську і Тамбовську.

Селянські повстання в Росії і на Україні.

КАЖУТЬ, ЩО РОСІЙСЬКІ ПОВСТАНЦЬ АНТОНОВ СПІВІДАЄ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОВСТАНЦЕМ МАХНОМ.

Савінков заповідає великі повстання в Росії свого віта.

ЛОНДОН, 7. марта. — Туттешній дневник «Таймс» одержав телеграму з Варшави, яка доносить, що селянські повстання відбули в губернії: Тамбовській, Воронежській і Курській під проводом Антонова, башного полкового команданта червоної армії.

Борис Савінков, голова Російського Національного Комітету, запевняє, що Антонов співідає з отаманом українських повстанців Махном.

Савінков каже, що ті повстання є передчасні і більшовики можуть їх здавити, але навіть як се їм тепер владсть, то нема сумнію, що з тією відбудуть великі повстання в цілій Росії. Успіх повстання залежить від того, чи «червона армія» дасться ужити більшовикам проти селянських повстанців. Кінцева є послухана більшовицької влади, але настрій серце піхоти, «червоної армії» дуже запевна. Деякі дивізії в усюкому разі не будуть вновати повстанців.

Далі сказав Савінков, що він не вірить, аби селянські повстанці відірвалися на Москву і Петроград для скинення більшовицького «правительства», але коли повстання поширяться по селах усієї Росії, так безперечно за ними пійдуть теж і міські робітничі та викинуть більшовики.

Кронштадт бомбардує Петроград.

ПЕТРОГРАД ЗІДПОВІДАЄ НА ГАРМАТИ ГАРМАТАМИ.

Революційний комітет в Кронштадті домагається скликання установчих зборів і саободної торгавлі.

ГЕЛСІНґФОРС, столиця Фінляндії, 7. марта. (Есоетед Прес). — Революціонери бомбардує Петроград, а советські батері: Сістерек, Ревонена і Тарбова відповідали, бомбардує Кронштадт.

Доноєнн прот се телеграма, яку сьогодні одержано тут з Выборга, в Фінляндії.

Кріпость «Красная Горка» (в Петрограді) бере також участь, але іза жарки годі пізнати, по чійй сторони.

Доноєнн, що генерал Козловський, вождя повстанців в Кронштадті, вистав в півночи ультимат до Петрограду, наказуючи, щобі всі комуністи забралися з Петрограду протягом трох днів, бо інакше він буде бомбардувати місто.

Всі кляні горожан в Кронштадті получились в повстанню проти советської влади.

Революційний комітет, який опісля перемірено на тимчасове правительство, зорганізовано без участі політичних партій. Всіх членів вибрано споміж моряків і робітників, котрі не звязані з політичними партіями.

Тимчасовий комітет оголосив програму, в якій домагається скликання всенародних установчих зборів і саободної торгавлі.

МОСКВА КАЖЕ, ЩО УКРАЇНЦІ Є ЛІДЕРАМИ ПОВСТАННЯ В ПЕТРОГРАДІ.

ЛОНДОН, 7. марта. — Сьогодні одержано з Москви саідчу бездарноу дещу:

Провідниками повстання в Петрограді є: Петриченко, Яковченко і Савченко, б'якото Сергія Савченка, капітан Володимир Пурцев, інжирій Орешкін і бувший піп Туглинін.

Хотий Козловського вважано головним вождом повстання, він поправді головним вождом. Двох братів генерала арештовано в морячській школі в Петрограді.

ВОЛШЕВИКИ УЖИВАЮТЬ ХІНСЬКИХ ВІЙСК ПРОТИ РОСІЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ-РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Весь зелізначій рух в Росії сплинув.

КОПЕНГАГЕН, столиця Данії, 5. марта. — Російська со-ветська влада збрала в Москві німські (китайські) війська.

Со відповідно подає кореспондент туттешньої часописи «Берлінгскіє Телесет» з Гельсінґфорсу, столиці Фінляндії.

Він додає, що весь зелізначій рух в Росії сплинув, окрім одної зелізначій, що іде з Москва до Томска в Сибірі.

